

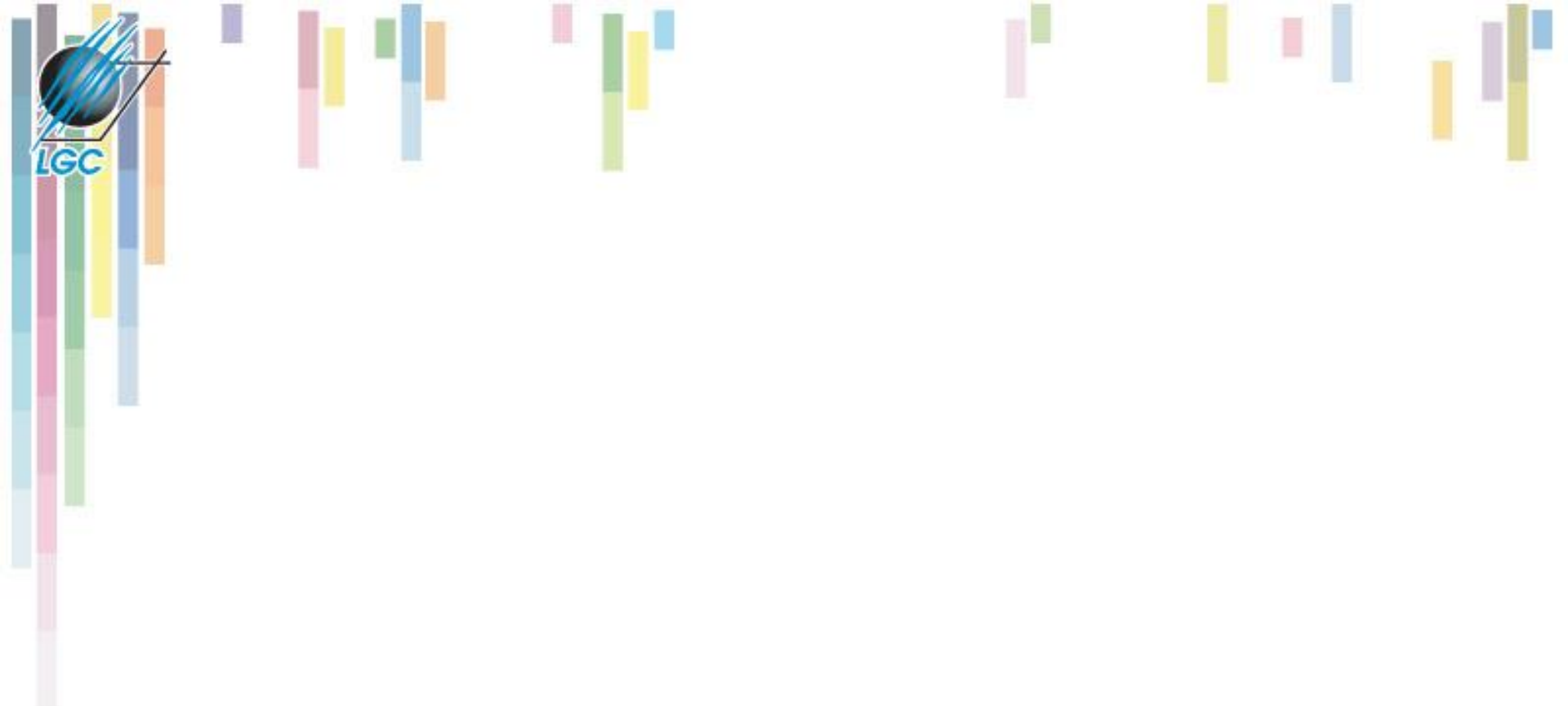
Geoinformatika

XI – Geoinformační infrastruktury a standardy jaro 2018

Petr Kubíček

kubicek@geogr.muni.cz

**Laboratory on Geoinformatics and Cartography (LGC)
Institute of Geography
Masaryk University
Czech Republic**

GEOINFORMAČNÍ INFRASTRUKTURY

Proč INSPIRE?

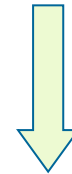
Environmentální požadavky

- **Potřeba lepších informací pro podporu environmentální politiky**
- **Zlepšení existujících informačních toků**
- **Sdílení informací**

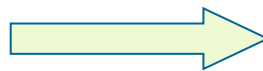
Situace v Evropě

- Nedostatečná přeshraniční koordinace/ koordinace mezi různými úrovněmi v rámci států
- Nedostatek standardů
- Data špatně využitelná

Data o životním prostředí

- 90% dat je prostorové povahy

**EC Directive establishing an infrastructure for spatial information in the Community
– INSPIRE**

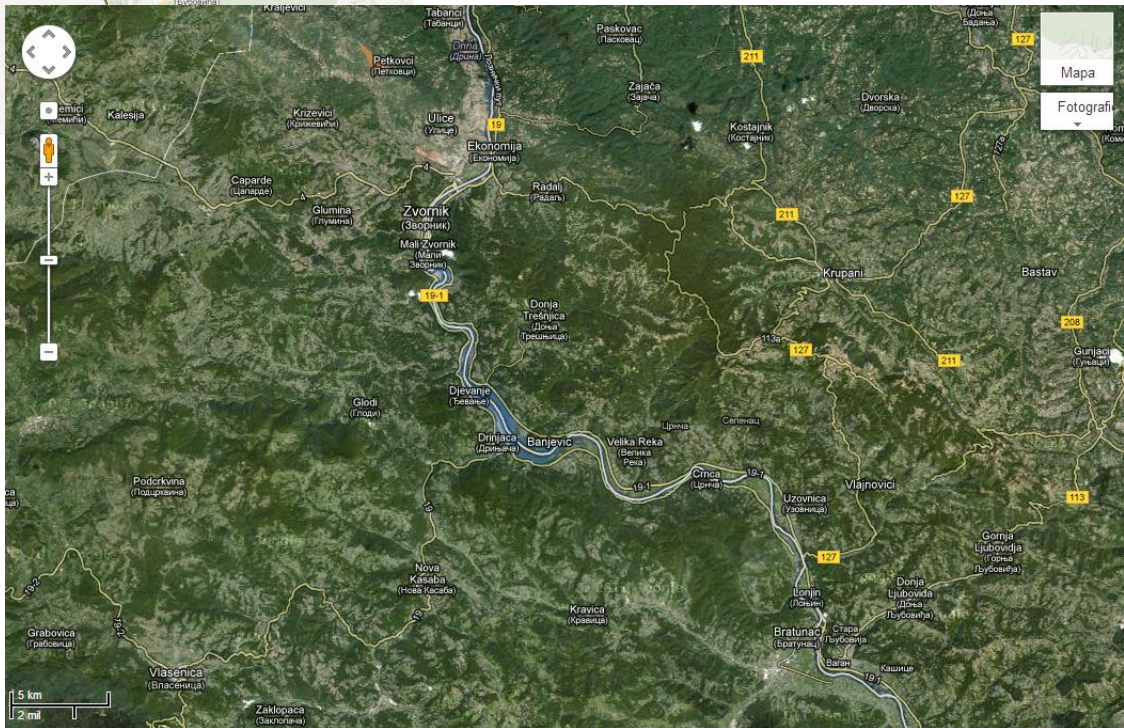
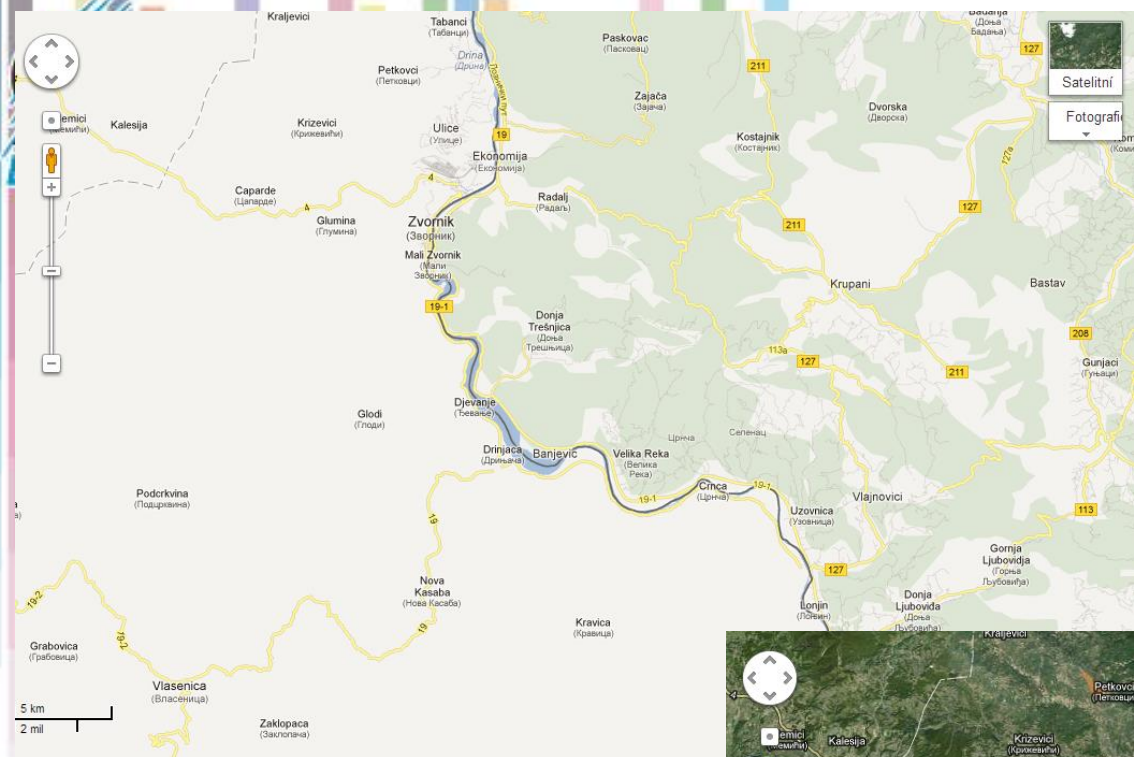

Historie a principy INSPIRE

- **září 2001: první schůzka expertní skupiny INSPIRE (E-ESDI)**
- **prosinec 2001: ESDI Organisation and E-ESDI Action Plan**
 - 6 základních principů Evropské prostorové datové infrastruktury = základní principy INSPIRE:

Principy INSPIRE

- 1. Data by měla být sbírána a vytvářena jednou a spravována na takové úrovni, kde se tomu tak děje nejefektivněji.**
- 2. Mělo by být možné bezešvě kombinovat prostorová data z různých zdrojů a sdílet je mezi mnoha uživateli a aplikacemi.**

Harmonizace dat – datové specifikace

Příloha I

1. souřadnicové referenční systémy
2. zeměpisné soustavy souřadnicových sítí
3. zeměpisné názvy
4. správní jednotky
5. adresy
6. katastrální parcely
7. dopravní sítě
8. vodopis
9. chráněná území

Příloha II

1. nadmořská výška
2. ortofotosnímky
3. geologie
4. krajinný pokryv

Příloha III

1. statistické jednotky
2. budovy
3. půda
4. využití území
5. lidské zdraví a bezpečnost
6. **veřejné služby a služby veřejné správy**
7. zařízení pro sledování ŽP
8. výrobní a průmyslová zařízení
9. zemědělská a akvakulturní zařízení
10. rozložení obyvatelstva – demografie

11. správní oblasti, chráněná pásma, regulovaná území a jednotky podávající hlášení
12. oblasti ohrožené přírodními riziky
13. stav ovzduší
14. zeměpisné meteorologické prvky
15. zeměpisné oceánografické prvky
16. mořské oblasti
17. bioregiony
18. stanoviště a biotopy
19. rozložení druhů
20. energetické zdroje
21. nerostné suroviny

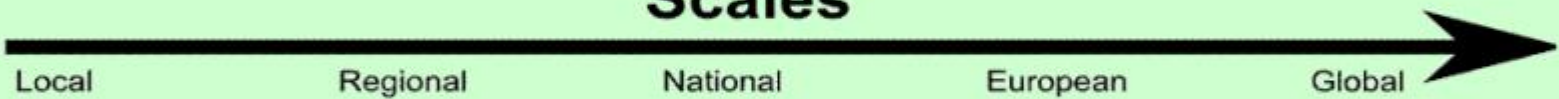
Principy INSPIRE

- 3. Informace shromažďované na jedné úrovni by mělo být možné sdílet s rozmanitými úrovněmi; podrobné informace pro podrobné studie, obecné informace pro strategické účely.**

Spatial databases

Scales

Maps

Principy INSPIRE

4. Mělo by být snadnější **vyhledávat** dostupná prostorová data, **vyhodnotit vhodnost** jejich využití pro daný účel a zjistit, za jakých **podmínek** je možné tato data využít.

Adresy **Metadata** Dokumenty
Vyhledávání v metadatovém katalogu...

VÍTEJTE **MAPY** **METADATA** ESHOP VALIDACE INSPIRE DOKUMENTY GEOREPORTY NÁPOVĚDA

VYHLEDAT VYTVOŘIT

GEOPORTÁL ČR (52)

Mapa Detail

Ohraničující obdélník

Vyhledat

Typ:

Volný text:

Kde hledat:

Organizace:

Role organizace:

Klíčová slova:

Ohraničující obdélník:

Měřítko: 1:

Časový rozsah:

Datum:

Datum - Metadata:

Jazyk metadat:

Téma INSPIRE:

V souladu:

Přístup a užití:

Veřejný přístup:

Seřadit podle:

INSPIRE datová sada pro téma vodstvo (HY)

Identifikace

Abstrakt: Data INSPIRE tématu vodstvo jsou harmonizována dle prováděcích pravidel INSPIRE. Tato datová sada vodstva České republiky má proto jednotnou podobu s ostatními daty vytvářenými pro toto INSPIRE téma v rámci celé Evropy. Objekty jsou reprezentovány vektorovou složkou s atributy, které obsahují další informace o objektech. Zdrojovou datovou sadou je Základní báze geografických dat České republiky (ZABAGED®). Datová sada je zpracována dle aplikačního schématu Physical Waters a obsahuje objekty typu Watercourse (osu i plochu u vodních toků širších než 5 m), StandingWater, LandWaterBoundary, Falls, Crossing (most, propustek, akvadukt), DamOrWeir, Ford a Lock. Atributy jsou vyplněny na základě dat ZABAGED® (včetně jména), případně data, která lze odvodit (např. velikost plochy) a hodnot, které jsou pro sadu konstantní (např. skutečnost, že jméno je v češtině a psáno latinou).

Typ série

Odkaz <http://geoportal.cuzk.cz/geoprohlzec/?wmcid=998>

Odkaz http://geoportal.cuzk.cz/UKAZKOVA_DATA/HY.zip

Odkaz <http://geoportal.cuzk.cz/geoprohlzec>

Jedinečný identifikátor ČÚZK#CZ-CUZK-HY-V
ČÚZK#63314

Vázaný zdroj

Jazyk čeština

Tematická kategorie Poloha

Klíčové slovo *GEMET - INSPIRE themes, version 1.0:*
• Hydrography
Terminologický slovník ČÚZK:
• vodstvo
• vodopis
• vodní
• voda
• tok
• vodní plocha
• hydrografie

Geografické ohraničení 12.09, 48.55, 18.86, 51.06

Referenční datum revize: 2012-06-26 zveřejnění: 2012-06-27

Časový rozsah 2011 - 2012

Původ Data vznikla na základě Základní báze geografických dat České republiky (ZABAGED®), harmonizací dat dle INSPIRE specifikace pro téma vodstvo.

Prostorové rozlišení Odpovídající měřítko 1:10000

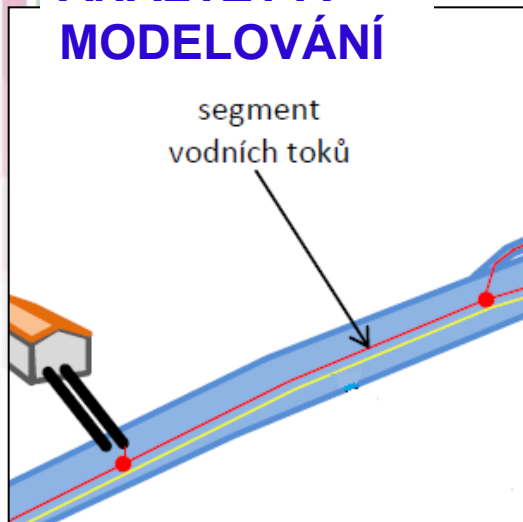
Specifikace Nařízení Komise (EU) č. 1089/2010 ze dne 23. listopadu 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES, pokud jde o interoperabilitu sad prostorových dat a služeb prostorových dat

Podmínky pro Zpoplatnění dle ceníku : <http://geoportal.cuzk.cz/Dokumenty/CENIK.pdf>. Poskytování na základě licenční smlouvy. Podmínky užití viz obchodní podmínky : <http://geoportal.cuzk.cz/Dokumenty/Podminky.html>.

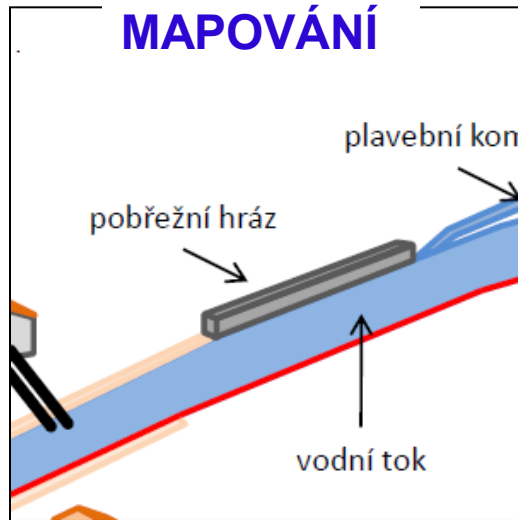
Principy INSPIRE

5. **Geografické informace potřebné pro dobré vládnutí na všech úrovních by měly být hojně využívány a poskytovány za podmínek, které nebudou omezovat jejich extenzivní využití.**
6. **Geografická data by měla být snadno pochopitelná a interpretovatelná, vizualizovaná v rámci vhodného kontextu vybraného uživatelsky přívětivým způsobem.**

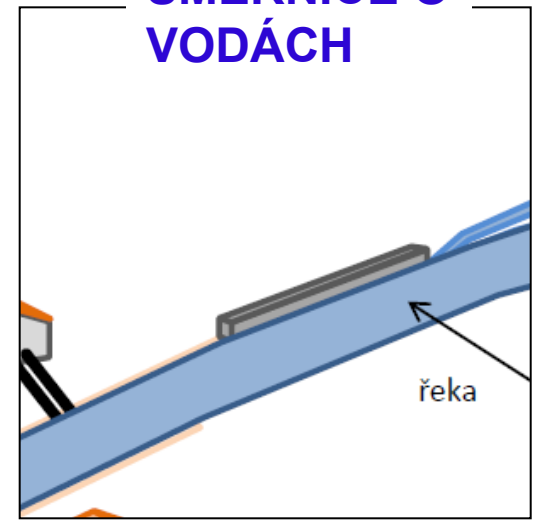
PROSTOROVÉ ANALÝZY A MODELOVÁNÍ

MAPOVÁNÍ

SMĚRNICE O VODÁCH

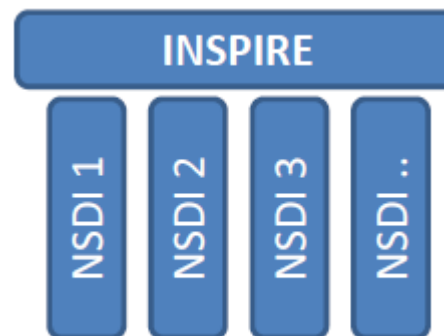

Transpozice INSPIRE

- „Směrnice Evropského parlamentu a rady 2007/2/ES o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství“ (Směrnice INSPIRE) vstoupila v platnost dne 15. května 2007.
- Směrnice je v České Republice transponována novelou Zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, která vyšla jako „ZÁKON č. 380/2009“, a dále „Vyhláškou č. 103/2010 Sb.“
- **30.4.2010** oficiální datum dokončení transpozice.

INSPIRE jako systém systémů!

- **ESDI = Σ NSDI**
- **EU / Národní geoportály**

Infrastruktura INSPIRE:

- **Soubory prostorových dat**
- **Metadata**
- **Sít'ové služby**
- **Sdílení dat**
- **Monitoring a reporting**

Standards in geoinformatics

Standardy v GI

- **Standardy definují „lingua franca“ nebo obecné dohody, které napomáhají dosáhnout interoperabilitu mezi jednotlivými IS a IT komponentami.**
- ***De jure* standardy – vytvářené oficiálními standradizačními autoritami**
- ***De facto* standardy – vytvářené komerčními organizacemi na základě širokého konsensu a obecné akceptace.**
- **Liší se legislativní závazností, stejná technologická relevance.**

Hlavní standardizační organizace

- **ISO (International Standardisation Organisation) ISO/TC 211 – Geographic information/Geomatics**
- www.isotc211.org
- **„developing a suite of standards for digital geographic information and describes interoperability ... “**
- **Evropská komise pro normalizaci - CEN (Comité Européen de Normalization, Brussels) CEN/TC 287 - technický výbor pro geografickou informaci**
- www.centc287.org
- **CZ - Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví**

ČSN standardy - „rodina“ 19000

- **Geografická informace – referenční model – podstata užití digitální geografické informace.**
- **ČSN ISO 19000 umožní:**
 - Prohloubení a užití GI.
 - Zpřístupnění, integraci a sdílení GI zejména s *obecnými informačními technologiemi*.

VYHLEDÁVÁNÍ: [V NORMÁCH](#) | [V TNI](#) | [V PRODUKTECH, NÁZVECH A OZNAČENÍ](#)

VYHLEDÁVÁNÍ

Rychlé hledání

Podrobné vyhledávání v normách

Vyhledávání v TNI

ODKAZY

Opravy zdarma

Věstník ÚNMZ

Harmonizované normy

Prodej tištěných ČSN

ČSN online

KONTAKT

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Gorazdova 24, 128 01
Praha 2

Infocentrum: 221 802
802

 info@unmz.cz

Vyhledané produkty

Vyhovuje 3 produktů	Verze pro tisk
Aktuální strana 1 z 1	Export do CSV

ČSN EN ISO 19111 Geografická informace - Vyjádření prostorových referencí souřadnicemi

Geographic information - Spatial referencing by coordinates

Třídící znak: 979830 Vydána: 9.2011

Způsob převzetí: překlad PDF: Plnotextové Velikost: 2306 kB

Kat. čís.: 88890

 [Náhled](#)

 [Údaje k tisku](#)

ČSN EN ISO 19111-2 Geografická informace - Vyjádření prostorových referencí souřadnicemi - Část 2: Rozšíření pro ukazatele hodnot (ISO 19111-2:2009)

Geographic information - Spatial referencing by coordinates - Part 2: Extension for parametric values

<http://www.unmz.cz>

ISO/TC 211 Standardy (1)

- ISO 6709:1983 – Standard representation of latitude, longitude and altitude for geographic point locations
- ISO 19101:2002 – Reference model
- ISO/TS 19103:2005 - Conceptual schema language
- ISO 19105:2000 – Conformance and testing
- ISO 19106:2004 – Profiles
- ISO 19107:2003 – Spatial schema
- ISO 19108:2002 – Temporal schema
- ISO 19109:2005 – Rules for application schema
- ISO 19110:2005 – Feature cataloguing methodology
- ISO 19111:2007 – Spatial referencing by coordinates
- ISO 19112:2003 – Spatial referencing by geographic identifiers
- ISO 19113:2003 – Quality principles
- ISO 19114:2003 – Quality evaluation procedures
- ISO 19115:2003 – Metadata
- ISO 19116:2004 – Positioning services
- ISO 19117:2005 – Portrayal

ISO/TC 211 standardy (2)

- ISO 19118:2005 – Encoding
- ISO 19119:2005 – Services
- ISO/TR 19120:2001 – Functional standards
- ISO/TR 19121:2000 – Imagery and gridded data
- ISO/TR 19122:2004 – Qualification and certification of personnel
- ISO 19123:2005 – Schema for coverage geometry and functions
- ISO 19125:2004 – Simple feature access – Part 1-2
- ISO 19127:2005 – Geodetic codes and parameters
- ISO 19128:2005 – Web Map Server Interface
- ISO 19131:2007 – Data product specification
- ISO 19133:2005 – Location-based services – Tracking and navigation
- ISO 19134:2007 – Location-based services – Multimodal routing and navigation
- ISO 19135:2005 – Procedures for item registration
- ISO 19136:2007 – Geography Markup Language (GML)
- ISO 19137:2007 – Core profile of the spatial schema
- ISO 19138:2006 – Data quality measures
- ISO 19139:2007 – Metadata – Implementation specification

De facto standardy

Cílem standardizace na nízké úrovni je zajištění **interoperability GIS v technologické oblasti** - tedy na úrovni **programových aplikací** tvořících základ pro tvorbu GIS.

Obecné:

- **IEEE** - Institute of Electrical and Electronics Engineers, IEEE-1451- senzorová interoperabilita (OGC SWE specifikace).
- **Oasis** - Organization for the Advancement of Structured Information Standards, e-standardy - **UDDI**, CAP.
- **W3C**- World Wide Web Consortium, specifikace SVG, XML, SOAP, RDF a OWL.

Geoinformační:

- **OGC** - Open Geospatial Consortium
- **INSPIRE**- Infrastructure for Spatial Information in Europe (<http://inspire.jrc.it>) - evropská direktiva pro tvorbu SDI zaměřenou na problematiku životního prostředí.

Základní specifikace OGC

- **Web Map Service (WMS)**
- **Web Feature Service (WFS)**
- **Web Coverage Service (WCS)**
- **Geography Markup Language (GML)**
- **Catalog Service for Web (CSW)**
- **Simple Features Specification (SFS)** – základní geometrická primitiva v GIS a jejich prostorové dotazování.

The slide features a decorative background on the left side consisting of several vertical bars of varying heights and colors (blue, green, yellow, orange, pink, purple). In the top-left corner, there is a logo for 'IGC' which includes a stylized globe and the letters 'IGC' in blue.

Rozhraní OGC Web Mapping

- definována společná rozhraní, která umožňují klientům připojovat a **zobrazovat data** z různých mapových serverů, **pokládat dotazy** na jejich **vlastnosti**.
- rozhraní jsou implementována přes protokol HTTP a zprávy v jazyce XML (GML)
- Web Map Service (WMS)
- Web Feature Service (WFS)

Co je to rozhraní?

Zaklínadlo, které vyvolá určité chování

Sezame,
otevři se

Zaklínadla a jejich části

<i>Zaklínadlo</i>	<i>Mluvčí</i>	<i>Posluchač</i>	<i>Chování</i>	<i>Autorita</i>
<i>Sezame, otevři se!</i>	Alibaba	Hora (skryté dveře)	Hora (skryté dveře) Se otevře	Pohádky 1001 noci

Rozhraní Web Map Server

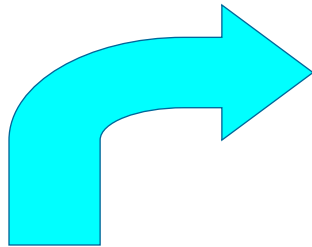
- **3 protokoly:**
 - **GetCapabilities (P)** – metadatový popis informačního obsahu a možných parametrů požadavku
 - **GetMap (P)** – mapový obraz s definovanými geoprostorovými a rozměrovými parametry
 - **GetFeatureInfo (N)** – požadavek na informace o určitém mapovém prvku

Možnost rozšíření funkčnosti - Cascading Map Servers (datové konverze, transformace v reálném čase)

- SLD – Style Layer Descriptors

WMS

IGC

GetCapabilities

Geoinformatika

SERVERS ... - Microsoft Internet Explorer

The WMS Server You Selected:

TITLE	IDC-UHUL OPRL (Version 1.1.0)		
SRS	EPSG:4326		
BBOX	MinX:	-180	MinY: -90
	MaxX:	180	MaxY: 90
☐ Select All Layers		Styles	
☒	IDC-UHUL OPRL	default	
☒	Forest Typology	default	
☐	Forest vegetation grade	default	
☒	Target economy	default	
☒	Cadastral areas	default	
☐	Forest_districts	default	
☐	boundaries	default	
☐	annotations	default	
☒	Forestry maps 1:5000	default	
☒	Map SMO 1:5000	default	
FORMAT	image/gif		
BGCOLOR	Off White		
TRANSPARENT	False		
EXCEPTIONS	application/vnd.ogc.se_xml		

OK Cancel

Refresh

Fit All

Default

SERVERS

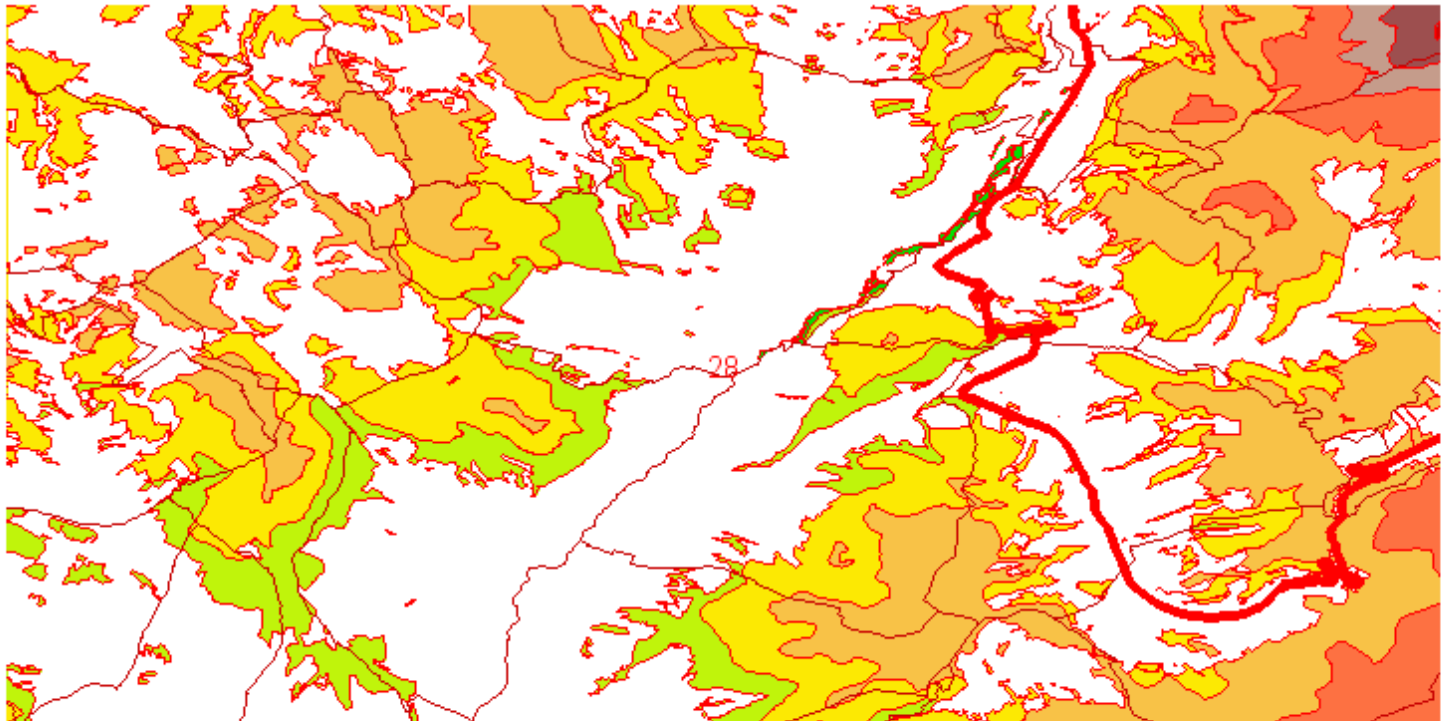
LAYERS

EMIRES JESENIK
REGION MAP:
_EMIRES JESENIK
REGION MAP

IDC UHUL OPRL:

- MAP SMO 1:5000
- FORESTRY MAPS
1:5000
- ANNOTATIONS
- BOUNDARIES
- FOREST DISTRICTS
- CADASTRAL AREAS
- TARGET ECONOMY
- FOREST
VEGETATION
GRADE
- FOREST TYPOLOGY
- IDC UHUL OPRL

17.1428,50.0739

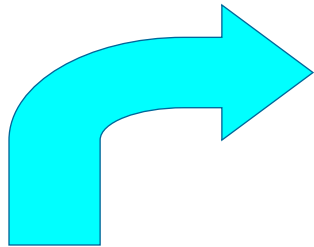
16.938,49.9715

WMS

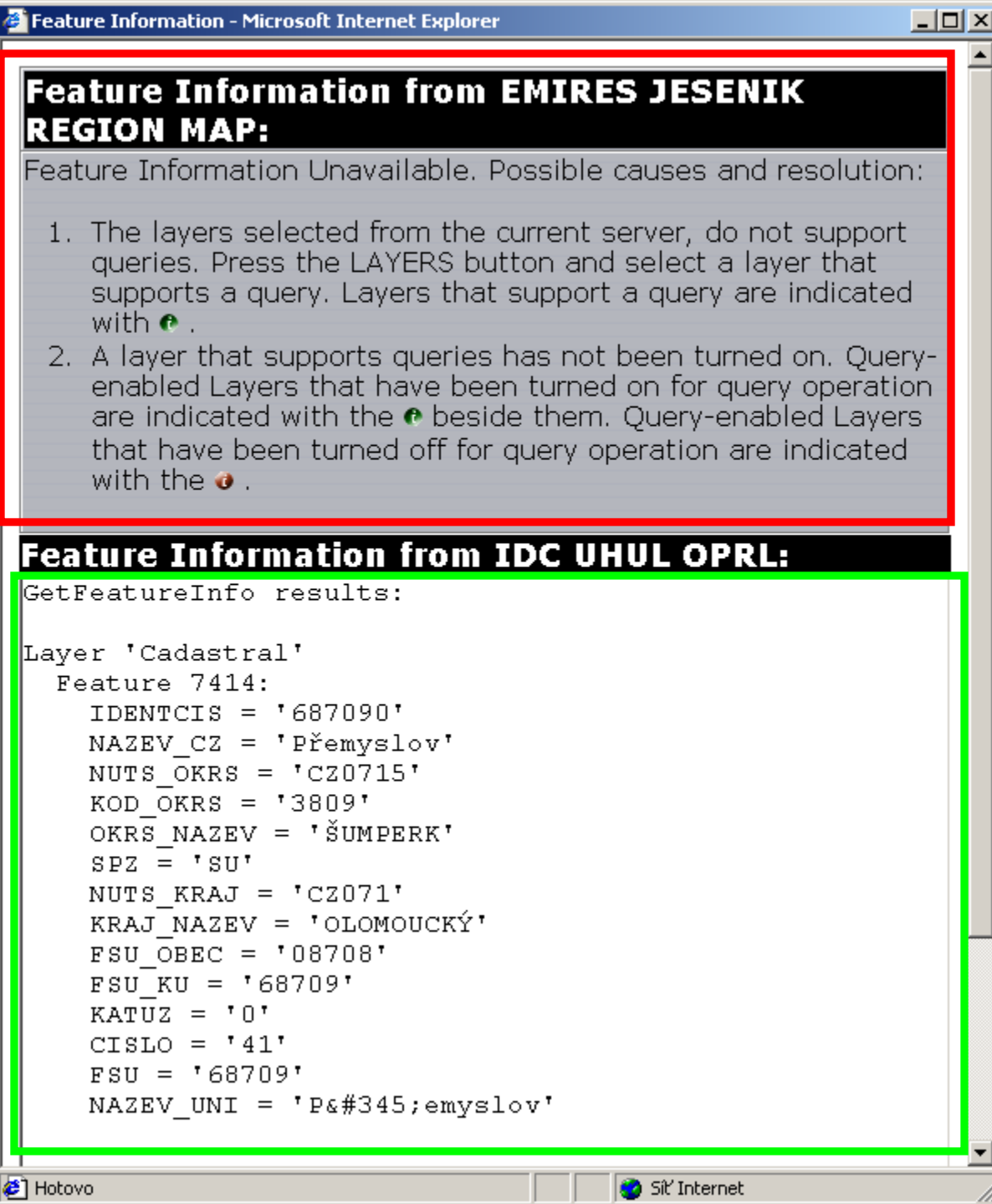

LGC

GetFeatureInfo

Geoinformatika

The screenshot shows a Microsoft Internet Explorer browser window with the following content:

Feature Information from EMIRES JESENIK REGION MAP:
Feature Information Unavailable. Possible causes and resolution:

1. The layers selected from the current server, do not support queries. Press the LAYERS button and select a layer that supports a query. Layers that support a query are indicated with .
2. A layer that supports queries has not been turned on. Query-enabled Layers that have been turned on for query operation are indicated with the beside them. Query-enabled Layers that have been turned off for query operation are indicated with the .

Feature Information from IDC UHUL OPRL:
GetFeatureInfo results:

```
Layer 'Cadastral'  
Feature 7414:  
IDENTCIS = '687090'  
NAZEV_CZ = 'Přemyslov'  
NUTS_OKRS = 'CZ0715'  
KOD_OKRS = '3809'  
OKRS_NAZEV = 'ŠUMPERK'  
SPZ = 'SU'  
NUTS_KRAJ = 'CZ071'  
KRAJ_NAZEV = 'OLOMOUCKÝ'  
FSU_ÖBEC = '08708'  
FSU_KU = '68709'  
KATUZ = '0'  
CISLO = '41'  
FSU = '68709'  
NAZEV_UNI = 'Přemyslov'
```

At the bottom of the browser window, the status bar shows "Hotovo" and "Síť Internet".

WFS – Web Feature Services

Umožní klientovi získávat **geodata** ve tvaru GML z několika WFS.

GML obsahuje popis geometrických vlastností, ale nikoliv vizualizace.

Operation

GetCapabilities

DescribeFeatureType

GetFeature /

LockFeature

Transaction

Základní WFS (read-only)

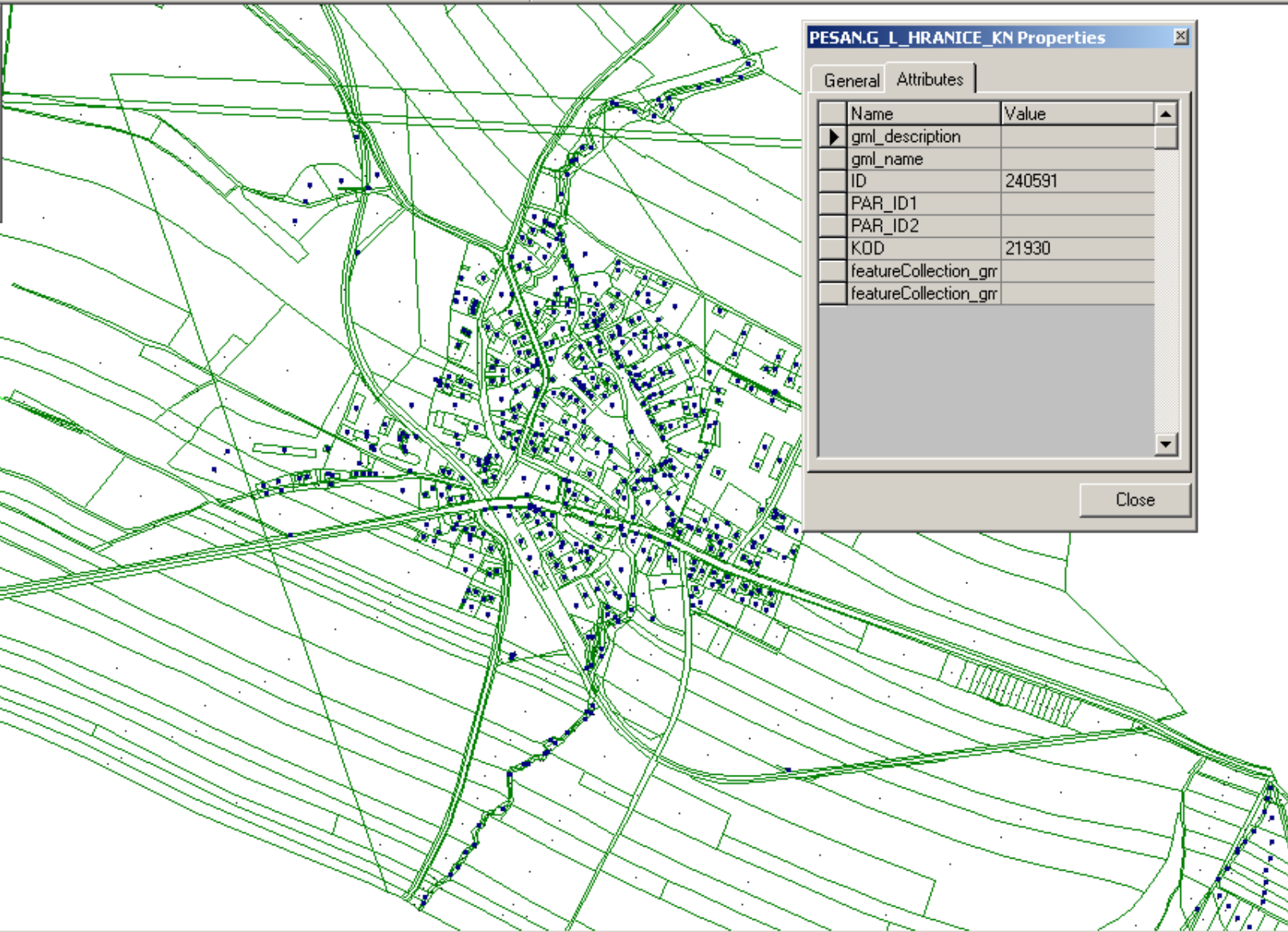
Transakční WFS

GML katastrální data - Bylany

Projected Distance(m);Azimuth(d:m:s) 0.0; 0:00:00.0

Legend

- ZNACKY_KN
- HRANICE_KN
- texty
- hranice
- znacky
- parcely

PESAN.G_L_HRANICE_KN Properties

General Attributes

Name	Value
gml_description	
gml_name	
ID	240591
PAR_ID1	
PAR_ID2	
KOD	21930
featureCollection_gr	
featureCollection_gr	

Close

Komplexní GIS schéma

Transformace dat

- modelu
- polohy
- formátu

Sběr dat

- editace
- import

Uložení dat

Návrh	- struktura
- datové typy
Manipulace	- dotazování
- indexování
Dokumentace	- metadata

Analýza dat

- průzkum
- modelování

Prezentace dat

Vizuální

- kartografická
 - statické mapy
 - dynamické mapy
 - uživatelské rozhraní
- nekartografická
 - grafická
 - textová

Nevizuální

- export
- řídicí povely